

O stotoj obljetnici jednog od najznačajnijih skladatelja i osoba u povijesti hrvatske glazbe i kulture Ivana pl. Zajca, izvanredan glazbeni i umjetnički doživljaj priredili su studenti Muzičke akademije izvevši u kazalištu Mala scena premijeru Zajčeve operete „Momci na brod“. Znakovito je da je to slovima i brojem, JEDINA premijera jedne Zajčeve opere koja je u njegovoj obljetničkoj godini, pripremljena i izvedena u Hrvatskoj!

Kazalište Mala scena već je održalo nekoliko iznimno uspješnih opernih predstava u suradnji s Muzičkom akademijom (*Figarov pir* W. A. Mozarta, *Tajni brak* D. Cimarose), te je i ova uspješnica nastavak jedne iznimno vrijedne i važne suradnje. Zahvaljujući ponajprije izvrsnoj organizaciji, produkciji i angažmanu ravnateljice kazališta Mala scena dr. sc. Vitomire Lončar, studentima, koji su, uz pomoć svojih mentora na Muzičkoj akademiji izvrsno priredili glazbeni dio operete, bilo je, mnogima i po prvi puta, omogućen susret i iskustvo s pravim kazalištem.

Ne doživi se često na predstavama toliko pozitivnog naboja, energije i ozračja, koji niti u jednom trenutku izvedbe ne opada, nego, naprotiv, raste u vedroj, veseloj, prštavoj, razigranoj atmosferi punoj “brija”.

PREMIJERA OPERETE „MOMCI NA BROD“ IVANA PL. ZAJCA U KAZALIŠTU MALA SCENA

Darovita mladost

Mladenačka radost, polet i angažman daju ovoj predstavi posebnu čar i vedrinu. Svi solisti, zbor i članovi orkestra, svi do jednoga maksimalno koncentrirani i posvećeni izvedbi, istovremeno su i uživali zajedno s publikom, na koju su svoju energiju potpuno prenijeli i uveli ju u svoj svijet, što i jest cilj glazbeno-scenske izvedbe. Pod izvrsnim i sigurnim vodstvom maestra Zorana Juranića, koji je sa studentima pjevanja priredio solističke uloge i zvorske dijelove operete, a koji je u Hrvatskoj najzaslužniji za postavljanje Zajčevih nepoznatih i manje izvođenih upravo od vremena stvaranja samostalne Hrvatske, predstava je postigla vrhunsku izvedbenu razinu. Komorni orkestar Muzičke akademije čiji je mentor prof. Jože Haluza, u svim je svojim dionicama bio tehnički i izvedbeno precizan, te, bez obzira što je bio smješten ispred publike, primjereno zvučao, usklađeno surađujući, ne "pokrivajući" pritom soliste pjevače. Angažmanu orkestra doprinio je dakako i smještaj ispred publike, te aktivno scensko sudjelovanje u predstavi, kako glumom, tako i kostimima. Ekipa, koja je pod vodstvom redateljice Snježane Banović savršeno zajednički disala, očito je, radosno i motivirano pripremala ovu predstavu. Upravo je ta zdrava radost u zajedničkom stvaranju i izvođenju zračila svakog izvođača i predstave u cjelini. Svi su radili sve: producentica Vitomira Lončar dočekivala je publiku, tehniku su činili sami izvođači, a i maestro Juranić i pomoćnica redateljice Frana Marija Vranković su imali i glumačke uloge kao Komandant fregate, odnosno Konobarica. Salve smijeha izazivali su ukusno izvođeni "gegovi" svih izvođača, a njih su u prvoj repriznoj predstavi izveli

sopranistica Manda Sviben u ulozi Eme, David Šeb kao kadet Marko, Igor Vlajnić kao lučki kapetan Tata Trifun, Bibianu i Gospođu Suzanu pjevala je Hana Hanas, a kadet Robert je bio Stefano Surian. Mornare i žene (ansambli i zbor), činili su Aleksandra Bilanović, Nina Franulović, Andrea Grdenić, Ines Grubišić, Karla Ledić, Lucija Siruček, Luka Ivod i Davi Ropac i Martin Feller. U podjeli uloga i repriznim predstavama sudjeluju još Antonia Dunjko i Maja Mužar (Ema), Ivan Šimatović (Marko), Josip Čajko (Tata Trifun), Paulina Đapo i Valentina Mekovec (Bibiana, Suzana). Jedinu glumačku ulogu ima Marko Hergešić.

Za scensku pripremu i izvedbu zaslužni su ponajprije redateljica Snježana Banović, scenografkinja Dinka Jeričević, kostimografkinje Đenisa Pecotić i Emina Kušan, koreografkinja Ljiljana Gvozdenović, pomoćnica redateljice Frana Marija Vranković, likovni oblikovatelj Klajša Habjan i Zita Nakić-Vojnović, dok je za oslikavanje scenografije potpisuje Petra Held. Pomoćnik dirigenta i korepetitor je Davor Kelić.

O Zajčevoj opereti „Momci na brod“ u programskom letku redateljica Snježana Banović ističe: „Zajčeva komična opereta *Momci na brod* (Mannschaft an Bord) imala je praizvedbu u Beču (Karltheater) 15. prosinca 1863. - bilo je to ujedno prvo izvođenje nekog Zajčevog djela u gradu u kojem je živio i djelovao osam godina (1862. - 1870.) i u kojem je u tome razdoblju izvedeno čak 11 njegovih djela. Na repertoaru se održala pet sezona i doživjela više od 60 izvedbi. Prvo je u nizu njegovih djela izvedenih i u zagrebačkom gornjogradskom kazalištu (1867.) i to kao prva domaća opereta od njegova osnutka. Ove

će je sezone u Maloj sceni izvesti studenti Muzičke akademije kao podsjetnik na velikog kompozitora o stogodišnjici njegove smrti, ali i na djelo koje je zbog njegove - ne samo glazbene kvalitete - moguće transponirati u suvremenost. Bit će to predstava u predstavi u kojoj će mlada pjevačka i glumačka energija naših studenata ući u dijalog s autorom, žanrom, ali i našim vremenom, tako različitim od onoga u kojem je djelovao veliki Zajc.“

Dakle, u vrijeme kada su Zajc i Suppe skladali i izvodili svoje operete u Beču, tzv. "zlatno doba" operete (J. Strauss) još nije bilo niti počelo, te su stoga oni i predvodnici toga tada novonastalog glazbeno-scenskog žanra. Opereta „Momci na brod“ izvedena je još i u Grazu, Krakovu i Bratislavi. Jednostavnu radnju upotpunjuje dopadljiva Zajčeva glazba, koja je vrlo brzo postala popularna, posebno uvodna mornarska pjesma, Emin Bolero, trio brbljavih susjedica, kao i kadrila. U današnjem vremenu znakovit je i opet prešućeni kuriozum što u veseloj koračnici kapetan prepričava svoje junačke pothvate, kličući istovremeno "u boj, za dom".

Bogat Zajčev opus niti danas, stotinu godina nakon njegove smrti nije temeljno istražen. U brošuri iz još davne 1915. koju su Braća Hrvatskog zmaja posvetila „Sjeni Zajčevoj“ stoji zapisano: „Sav njegov rad u mnogočem nosi biljeg prigodnicâ, no u tom bilju ima mnogo biserja. Dužnost je nas današnjih da to biserje izvadimo, očistimo od prašine arhiva, pa da pročišćeno sačuvamo za nas i dadnemo onima, koji će iza nas doći.“

 Eva KIRCHMAYER-BILIĆ